

Hvad en lærer bør lære

Tekst: Leif Mariager

Foto: Per Helmer

Billed-bladet, 1967

Ned med karakter- og andet diktatur i skolen, op med diskussionsformen, gruppearbejdet og inspektørens utvungne tone, siger skolebørnenes Jeanne d'Arc, realist fra i sommer, den 18-årige Birgitte Nielsen.

Skolelærerne er måske også en slags mennesker?

- Ja, det er da også en side af den sag, jeg har stået og snakket om ved den ene og den anden lejlighed — nu sidst ved Realskoleforeningens årsmøde i Odense.

Birgitte Nielsen, skolebørnenes Jeanne d'Arc, skyder frisuren mørkblonde gardiner bort fra det lille kønne ansigt og retter et par glade, brune øjne mod én.

Selvfølgelig skal lærerne også behandles demokratisk. Men problemet om demokrati er nu størst for eleverne. Jeg ved, hvor skoleskoen trykker, for jeg har været elev-råds-formand i fire år, mens jeg gik på Toftevangskolen her i Birkerød, og jeg forlod skolen så sent som i sommers. Der er demokrati i samfundet udenfor, og der bør også være det i og i undervisningen. Vi må væk fra det autoritære.

- Hvordan lærer man f. eks. geografi på en demokratisk måde?

- Jo, ved at erstatte systemet med hjemmelæsning — for senere udplukning af en eller flere elever til "afhøring" i bogens fremstilling af stoffet — med en hjemmelæsning som basis for en diskussion om emnet i klassens geografitime. Det vil give en helt anden baggrund for hjemmearbejdet end den evindelige karaktergivning. Endvidere skulle gruppearbejde indføres på så mange områder som muligt. Der snakkes teamwork overalt i samfundet, kun for skolen synes ordet at være en by i England.

Af og til burde man kunne rive en time ud af skoleskemaet for at diskutere et eller andet aktuelt emne. Man vil dels lære en masse, dels vil eleverne vænne sig til at tage ordet i forsamlings. Sikke et nyt og bedre demokrati, vi vil få, når næste generation har lært sig at tage ordet og lært sig at sætte sig ind i emnerne — for at kunne deltage i en diskussion.

Endelig er gruppearbejde vigtigt, fordi man lærer at tage indbyrdes hensyn, lærer at sætte i gang og blive sat i gang ...

— Hensynet gælder også læreren?

— Selvfølgelig ... Eleverne må lære at respektere og acceptere, at læreren kan være sur — han kan f. eks. være det, hvis inspektøren eller skolevæsnets som sådant kvæler ham som individualist og som initiativtager.

Men lærerne må også lære at respektere og acceptere, at 12—14-årige skolebørn ofte hader skolen, at de faktisk er trætte til døden om morgenen og hellere ville brække en arm end tage i skole — lærerne må lære, at det er et pubertetsproblem, ja, et blodkemisk problem. Her kunne der bødes lidt, hvis lærerne forlod de ofte fantasiløse eller dødssyge stil-emner og gav opgaver om ting, der rager eleverne, nemlig dem selv.

Sladder-problemet er også et uløst problem. Må man sladre? Her kan vi atter kaste et blik på samfundet uden for skolen. Ja, selvfølgelig må man henvende sig til en myndighed, hvis man bliver chikaneret, generet, terroriseret. Og selvfølgelig skal en elev kunne henvende sig til en myndighed i skolen, hvis der er alvorlig baggrund for henvendelsen. Eleven må kunne konsultere sin lærer om forfølgelse, eller hvad nu klagen går ud på. Men lærerne er ofte bange for at tage sig af sådanne sager, henviser til in-

spektøren, og det er galt. Skolens inspektør har nok at tage sig til. Det er læreren, der skal klare den slags.

Inspektøren skal give tonen an på skolen, og hvis han angiver en fri og utvungen tone, smitter det af også på forholdet mellem lærere og elever. Inspektøren skal derimod ikke hver halve time stå med løftet pegefingertip over for en eller anden »Lille Peter« og sige: »Nå, har du gjort det. Det må du sandelig ikke.« Nej, inspektøren skal være toneangivende, og så skal han i højere grad end tidligere give lærerne grønt lys for undervisningseksperimenter, og der er nok af muligheder — i skolearbejdet kan man bruge både båndoptager og film.

— De er ikke meget for den »evindelige karaktergivning«.

— Nej, jeg mener ikke, at karaktererne skal være det primære, det skal forståelsen og engagementet i stoffet være. Og så kan man spørge, hvordan man så får et billede af elevens standpunkt. Man kunne f.eks. lade eleven vælge et eksamensfag og derefter give ham eller hende

fire timer til ved hjælp af skolebøger, leksika osv. at sætte sig ind i emnet — og derefter høre eleven.

— Hvad laver De, når De ikke rejser rundt og holder foredrag om nye og bedre skoleforhold ...

— For tiden er jeg plejer-vikar på Ebberødgård, og ellers hygger jeg mig herhjemme i denne lejlighed, som jeg deler med to andre.

På sofabordet ligger Sonia Moores bog »Stanislavskij Systemet« ...

— De vil måske være skuespillerinde?

— Ja, jeg går om aftenen på Musikakademiets Teaterskole, det er en slags teaterforskole, hvor jeg lærer dramatik, musik, og det, der hedder kropsbeherskning.

— Er De provo?

Birgitte Nielsen ryster de mørkblonde lokker:

— Nej, ikke rigtig, forstået på den måde, at jeg nok synes, der er adskilligt at kritisere, men provokation for provokationens skyld — det er ikke mig. Vil man brokke sig, må man have noget at sætte i stedet for det, man brokker sig over. Og det synes jeg ikke, provoerne har.

Der ligger plader i skønsom blanding på bordet ved pladespilleren — Benjamin Britten, Makeba, Bob Dylan, Handel, Bach og Vivaldi — og på væggen hænger et stort fotografi af en cæsarklippet ung mand ...

— Deres æh ...

— Nej, det er bare en ven, et selvportræt i øvrigt — men jeg er forlovet, med en rigtig lille doktormand ... lyder det ikke hyggeligt?